

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

*Оріховська Наталія Валентинівна,
аспірантка кафедри соціально-гуманітарного розвитку,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентіві України,
м. Харків
ORCID 0000-0003-1892-0895*

УДК 303.05:321.015:351.87

doi: 10.34213/tp.20.03.20

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В СУДОВУ СИСТЕМУ

Проаналізовано різні концептуальні підходи до державної політики упровадження гендерної рівності в судову систему: концепція рівних можливостей і справедливості, демократичної легітимності, утилітарний підхід. Виявлено, що в Україні застосовують лише один концептуальний підхід до державної політики упровадження гендерної рівності в судову систему, що базується на принципі рівних прав і можливостей жінок і чоловіків. На підставі соціологічних досліджень доведено, що це не є достатнім для усунення ознак гендерної дискримінації у професійному середовищі суддів і гендерних диспропорцій у судовій системі України. Обґрунтовано необхідність урахування гендерної проблематики в стратегіях та програмах сталого розвитку, що стосуються судової системи України.

Ключові слова: гендерна політика, концептуальні підходи, принцип гендерної рівності, судова система, система державного управління.

Постановка проблеми. Успішне проведення гендерної політики є одним із факторів реалізації демократичних реформ. На шляху демократичного розвитку перед державою стоїть важливе завдання забезпечення паритетної участі жінок і чоловіків на основі рівності в усіх інститутах політичної і державної влади, на всіх рівнях прийняття рішень. Відповідальність за формування та реалізацію ефективної гендерної політики покладається як на всю державу в цілому, так і на кожен складову частину системи державного управління окремо. Одним з обов'язкових складників цієї системи, за допомогою якого держава виконує свої функції, є судова влада. Вона виступає ключовим елементом у системі державного управління, що покликаний відновлювати на основі закону справедливість, забезпечувати стабільність правовідносин, політичної системи та суспільства в цілому.

Запровадження принципу гендерної рівності в судову систему України сприятиме усвідомленню соціального контексту здійснення правосуддя та необхідності однакової участі жінок і чоловіків у процесі прийняття важливих рішень, що мають істотний вплив не лише на окремих індивідів, а й на суспільство в цілому. Саме тому необхідним є застосування концептуальних підходів до державної політики упровадження гендерної рівності в судову систему, що підтверджує актуальність теми статті.

© Оріховська Н. В., 2020

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання гендерної політики у сфері державного управління, зокрема і в судовій системі, розглядали в своїх наукових роботах Т. Ганзицька, О. Кулачек, М. Попов, В. Черняхівська, Є. Ярошенко.

Гендерну проблематику у судовій системі досліджували як зарубіжні, так і вітчизняні науковці: І. Андрусак, Ю. Боброва, В. Волков, К. Іванова, А. Іржанова, А. Огренчук, І. Полховська, О. Уварова, Т. Фулей, Ф. Хамдамова, У. Шульц та ін. Разом із тим відсутні ґрунтовні дослідження концептуальних підходів до державної політики упровадження гендерної рівності в судову систему.

Метою статті є систематизація концептуальних підходів до державної політики упровадження гендерної рівності в судову систему.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні судові системи розвиваються в контексті історичних умов конкретних держав та досягнутого рівня соціально-економічного розвитку. Як є унікальною історія розвитку і становлення кожної держави, так унікальна історія становлення й розвитку її судової системи як складника механізму організації державної влади. Значну роль у формуванні сучасних судових систем відігравали і відіграють внутрішні та зовнішні чинники. До внутрішніх чинників слід віднести правову культуру суспільства, що включає в себе менталітет, традиції, звичаї, рівень побутової, професійної, політичної правосвідомості народу. До зовнішніх – ступінь інтеграційного включення держави в європейську і світову спільноту, визнання й упровадження на внутрішньому державному рівні демократичних принципів і стандартів організації судової влади, які забезпечують реалізацію принципу верховенства права [2].

Гендерна рівність є одним із основних складників принципу рівності, що стосується рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в усіх сферах суспільного життя. У контексті сучасних соціально-економічних перетворень, вирішення питання гендерного рівноправ'я набуло більш чіткого окреслення в судовій сфері. Узагальнення зарубіжного досвіду реалізації державної політики рівних прав жінок та чоловіків дає підстави стверджувати, що країни з розвинутою демократією та міжнародні організації вживають послідовні заходи, спрямовані на досягнення гендерного балансу чи забезпечення інших складників принципу недискримінації ("різноманіття"/diversity) у складі органів судової системи. Частково ці принципи реалізовано у відповідних процедурах чи правилах, що створюють можливість прямого чи опосередкованого регулювання гендерного складу суддів [1].

У зарубіжних дослідженнях проаналізовано низку концептуальних підходів до політики упровадження гендерної рівності в судову систему, а саме: принцип рівних можливостей і справедливості, забезпечення демократичної легітимності й обговорення можливого конкретного внеску жінок у судову діяльність. Деякі з цих підходів є дискусійними. Хоча універсального консенсусу немає, науковці виділяють деякі базові аргументи щодо того, чому існує необхідність забезпечення гендерної рівності в юридичних професіях, особливо в судовій системі.

Одним із концептуальних підходів є концепція рівних можливостей та справедливості (Equal opportunities and fairness). Цей підхід іноді ще називають "принципом справедливості". Основна його ідея полягає в запереченні справедливості, якщо чоловіки володіють майже монополією на судову владу [11].

Згідно з шостим розділом Європейської конвенції про права людини, кожна людина має право на справедливий судовий розгляд, що проводиться незалежними і неупередженими суддями. Рівність перед законом поширюється не тільки на користувачів судів, але й на тих, хто відповідає за відправлення правосуддя. Таким чином, із суто юридичної точки зору, гендер не має бути перешкодою у процесі набору суддів і їхнього кар'єрного зростання в судовій системі. Незалежність їх має починатися з чесного і прозорого відбору тих, хто відповідає за відправлення правосуддя [8].

Цей підхід враховує той факт, що жінки і чоловіки рівною мірою кваліфіковані як судді і що немає ніяких наукових або генетичних якостей або характеристик, які б виправдовували домінування чоловіків в органах, де приймаються рішення. Тому відсутність жінок на лаві суддів є наслідком гендерних бар'єрів [10]. Дослідження свідчать про наявність перешкод, з якими стикаються жінки-судді, збереження скляної стелі, незважаючи на постійний приплив жінок в юридичну професію в багатьох європейських країнах та інших регіонах світу [6].

Оскільки одна з основних функцій судової влади полягає в заохоченні рівності та справедливості, було б несумісно, коли б сам "інструментарій", наділений цією метою, виключав жінок зі своїх лав. Крім того, присутність жінок-суддів свідчить про рівність можливостей в юридичній професії для жінок, які прагнуть отримати посаду в суді. Водночас це демонструє, що процеси призначення суддів є такими, якими вони себе називають – справедливими і недискримінаційними [9].

Інший підхід засновано на концепції демократичної легітимності (Democratic legitimacy). Ідея полягає в тому, що судова система, яка діє в різноманітному суспільстві, має сама бути різноманітною, щоб краще розуміти і реагувати на різні соціальні та індивідуальні контексти і досвід. Якщо судова влада не відображає суспільство, справедливості не буде досягнуто, а судовому процесу і його результату не вистачить легітимності [6].

Принцип легітимності стверджує, що суддівство – це не просто ще одна професійна кар'єра, що судді також є членами однієї з гілок влади. Судді відіграють важливу роль у створенні й легітимації закону та чинять значний вплив на суспільне сприйняття. Традиційно вважається, що легітимність судових рішень зазвичай ґрунтується на якості їх з точки зору справедливості й неупередженості, однак також можна розглядати легітимність їх залежно від складу суду [10]. При цьому не слід очікувати, що судді-жінки представлятимуть інтереси власної соціальної групи чи інших будь-яких груп. Їхня присутність необхідна з символічних причин, бо громадськість втратить довіру до судової влади та верховенства закону, якщо склад судової влади не відображатиме описовий склад суспільства [Там само].

Символічне представництво важливе, оскільки воно допомагає забезпечити суспільну довіру до судової влади, а отже, і до верховенства закону, а відносини між легітимністю й суспільною довірою необхідні для демократії. Крім того, хоча жінки-судді не повинні діяти в інтересах жінок, проте присутність їх символізує здатність жінок брати участь у прийнятті рішень, які їх стосуються як соціальної групи [12].

Символічна цінність суддівської різноманітності порушує однорідність у складі суду та дає візуальне нагадування про те, що закон часто вважається виключним та уніфікованим, будучи насправді умовним і контекстуальним.

Для досягнення істинної рівності необхідно враховувати різні точки зору і правові норми, що впливає на якість судових рішень [13].

Підхід щодо унікального внеску жінок у судову систему базується на різному життєвому досвіді, цінностях і відносинах їх. Він здається найбільш спірним. Він вимагає не тільки присутності більшої чисельності жінок на лаві суддів, а й те, що ці жінки дійсно матимуть вплив під час ухвалення рішень. Проведені численні дослідження не надали переконливих емпіричних даних, що підтвердили б унікальний внесок жінок-суддів [11]. Опоненти цієї теорії не лише зазначають емпіричну слабкість твердження про те, що жінки-судді будуть судити інакше, ніж їхні колеги-чоловіки, але й доводять неефективність такої стратегії для вирішення проблеми гендерної нерівності у професійному судовому середовищі. Обґрунтування унікального внеску створює небезпеку того, що жінки-судді повинні будуть довести, що вони привносять щось інше в судову діяльність, що вони зроблять суддівство кращим. Залежність від гендерних відмінностей зробить жінок-суддів вразливими перед звинуваченнями в ігноруванні принципів неупередженості та послідовності [10].

Тож підхід щодо “відмінностей” було переглянуто. Акцент було зроблено не на тому, що жінки-судді матимуть значення при ухваленні рішень, а на тому що вони привносять різні точки зору. Отже, слід зосереджуватися швидше на процесі відправлення правосуддя, ніж на можливих відмінностях у судженнях. Цей підхід, як і початковий (“жінки роблять різницю”), також критикується, оскільки він уособлює певні “жіночі” ідеали, що сприймаються як унікальні для жінок, але не враховує суттєвих відмінностей між жінками [11].

Інші підходи до політики упровадження гендерної рівності в судову систему й інші юридичні професії включають, наприклад, утилітарний підхід [Там само]. Останній полягає в тому, що жінки складають половину населення й володіють навичками, інтелектом і досвідом, компетентностями, як і юристи-чоловіки. Сучасні суспільства не можуть дозволити собі втратити інтелектуальну силу й енергію половини населення [6]. Включення більшої чисельності жінок до судових органів сприятиме подальшому забезпеченню реальної рівності, особливо коли питання прихованої гендерної упередженості проникають у процеси прийняття рішень [7].

Слід зазначити, що всі ці підходи відображено в рамках досліджень судових систем країн – членів Європейського Союзу, що проводилися на замовлення Комітету з правових питань Європейського парламенту (JURI) [11].

В Україні застосовують один концептуальний підхід до державної політики упровадження гендерної рівності в судову систему, який містить принцип рівних прав і можливостей. Професія судді, за визначенням, вимагає від особи вміння приймати рішення, що впливають не лише на долі конкретних людей, але й на державу та суспільство в цілому. Тому представництво жінок у суддівській професії дає змогу говорити про їхню залученість до процесу прийняття важливих рішень [5].

В Україні здійснювалося окремі спроби виявити гендерні проблеми суддівської професії. Під час проведення Центром суддівських студій за підтримки Ради суддів України у вересні–жовтні 2014 р. анонімного опитування 95,2 % суддів відповіли, що жінки і чоловіки мають однаковий доступ до посади судді. Однак 11,3 % опитаних суддів визнали відсутність рівних можливостей для суддівської кар’єри (обрання на керівну посаду в суді, отримання

посади в суді вищого рівня. Причому якщо порівняти відповіді суддів-жінок і суддів-чоловіків, то різниця є особливо відчутною: майже 18 % жінок і лише 5,3 % чоловіків бачать цю “скляну стелю”) [4, с. 60].

У 2015 р. в рамках проекту “Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя”, який упроваджується Координатором проектів ОБСЄ в Україні у співпраці з Верховним Судом України, Вищим адміністративним судом України та Національною школою суддів України за фінансової підтримки Уряду Канади, було здійснене “Дослідження гендерної дискримінації у професійному середовищі адвокатів та суддів”. Опитування суддів щодо персонального досвіду відчуття дискримінації суттєво відрізняється для чоловіків та жінок. Під час прийому на роботу, переведення, кар’єрного просування лише 3 % чоловіків відзначали персональний досвід дискримінації за ознакою статі, у той час як чверть опитаних жінок мали такий досвід [Там само, с. 64].

У рамках цього дослідження, відповідаючи на запитання, чи має значення стать судді для певної категорії справ, 59 % адвокатів та 78 % суддів відповіли, що не має жодного значення. 18 % суддів вважають, що стать судді має значення для певної категорії справ, що свідчить про те, що судді, до яких законом ставляться вимоги щодо неупередженості, схильні нівелювати фактор статі судді. Натомість адвокати удвічі частіше (33 %) схильні вважати, що стать судді має значення при розгляді певної категорії справ, і ще 7 % вважають, що стать судді завжди має значення. Відповіді адвокатів свідчать про існування в їхньому середовищі упередженості до жінок-суддів. На їхню думку, існує “жіноча солідарність” жінок-суддів з жінками – учасницями процесу, а також жінки-судді більш чутливі. Жодна з цих характеристик не стосувалася судді-чоловіка, що свідчить про сприйняття чоловіка в суддівській професії як “норми” [Там само, с. 43].

Ці та подальші дослідження, що проводилися в Україні, дають всі підстави говорити про існування упередженого ставлення до жінок у суддівській професії та наявність бар’єрів у кар’єрному просуванні, хоча відсоток таких випадків незначний.

Україна, як усі цивілізовані держави, активно проводить гендерну політику, в основі якої лежать загальновизнані міжнародні норми, зафіксовані, зокрема, у Загальній декларації прав людини, Конвенції про політичні права жінок, Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок та інших документах. Україна поділяє принципи ООН та визнає гендерну рівність як необхідну умову досягнення сталого розвитку країни, створення умов для всебічного розвитку людського потенціалу.

Варто зазначити, що важливість всебічної та ефективної участі жінок на всіх рівнях управління, включаючи судові органи, підтверджена міжнародною спільнотою в рамках Цілей сталого розвитку: 5. Гендерна рівність і розширення прав і можливостей жінок і 16. Світ, справедливість і сильні інститути (повідістки денної до 2030 р.).

Міжурядова організація з розвитку права (IDLO) підкреслює важливість збалансованої участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільних рішень як одного з прав людини і найважливішого компонента належного управління, особливо в секторі правосуддя. Вона зазначає, що диверсифікований сектор правосуддя має вирішальне значення для прогресу в досягненні гендерної рівності й легітимності системи правосуддя [14].

Серед стратегічно важливих напрямів досягнення гендерної рівності на 2018–2023 рр. Радою Європи, державою-членом якої є Україна, визначено досягнення збалансованої участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільних рішень, у т. ч. і в судових органах [3]. Натомість в Україні концептуальні підходи до політики упровадження гендерної рівності в судову систему поки ще не застосовуються у стратегіях та програмах сталого розвитку. Гендерна тематика не знайшла відображення і в Стратегії розвитку судової системи на 2015–2020 рр. Це свідчить про її несприйняття як наскрізної проблеми, що пронизує усі сфери життя суспільства і пов'язана зі здійсненням судочинства. Водночас статистичні дані свідчать про наявність гендерних диспропорцій у судових органах.

Висновки з цього дослідження та перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. На сучасному етапі розвитку суспільства перед Україною стоїть важливе завдання упровадження гендерної рівності в усі сфери суспільного життя, включаючи судову.

Зарубіжний досвід країн Європейського Союзу свідчить про успішне досягнення гендерного паритету в судових системах цих країн, розширення представництва жінок на професійних суддівських посадах, завдяки застосуванню концепцій рівних можливостей і справедливості, демократичної легітимності, утилітарного підходу, що втілюються в антидискримінаційних законах, директивах та стратегіях гендерної рівності.

Уявляється, що використання одного концептуального підходу до державної політики упровадження гендерної рівності в судову систему, який базується на принципі рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, не є достатнім для досягнення результату – усунення ознак гендерної дискримінації у професійному середовищі суддів і гендерних диспропорцій у судовій системі України.

Застосування всіх вищезазначених концептуальних підходів до державної політики упровадження гендерної рівності в судову систему сприятиме врахуванню гендерної проблематики в політиці держави, а також у стратегіях і програмах сталого розвитку, що стосуються судової системи України.

Подальші наукові розвідки буде спрямовано на дослідження сутності гендерного підходу та його упровадження в судову систему України.

Список використаних джерел

1. Буроменський М., Сердюк О. Добір суддів вищої інстанції: аналіз іноземного досвіду. *Вісник Вищої кваліфікаційної комісії суддів України*. 2016. № 4 (20). С. 4–48. URL: <https://cutt.ly/7fJAoq7> (дата звернення: 15.09.2020).
2. Москвич Л. М. Становлення та розвиток судових систем. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2010. № 3. С. 73–81.
3. Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2018–2023 рр. / Рада Європи. 2018. 59 с. URL: <https://cutt.ly/YfJ2vlj> (дата звернення: 15.09.2020).
4. Фулей Т. І. Гендерна рівність при здійсненні правосуддя: Вид. 2-ге, випр. Київ : ВАІТЕ, 2016. 180 с.
5. Фулей Т. І. Гендерний склад суддівського корпусу України. *Вісник Верховного Суду України*. 2015. № 4 (176). С. 41–47.
6. Cahillane L. Judicial Diversity in Ireland. University of Limerick Institutional Repository. 2016. P. 17. URL: <https://core.ac.uk/reader/59358672> (дата звернення: 15.09.2020).
7. Goodman C. Clearing the Bench: Using Mandatory Retirement to Promote Gender Parity in the U.S. and the EU Judiciaries. 2020. URL: <https://cutt.ly/ofJHbJZ> (дата звернення: 15.09.2020).
8. Gibson-Morgan E. Gender Equality in the Judiciary in England and France: Making it a living reality / Université François Rabelais, Tours. 2015. P. 114–133 URL: <https://cutt.ly/PaSTlrA> (дата звернення 15.09.2020).

9. Hunter R. More than Just a Different Face? Judicial Diversity and Decision-making. *Oxford University Press. Current Legal Problems*. 2015. Vol. 68, issue 1. P. 119–141. URL: <https://cutt.ly/3fJ4eiX> (дата звернення: 15.09.2020).
10. Malleson K. Justifying gender equality on the bench: why difference won't do. *Feminist Legal Studies*. 2003. № 11 (1). P. –24. URL: <https://cutt.ly/YasdyuN> (дата звернення: 15.09.2020).
11. Mapping the representation of women and men in legal professions across the EU / European Parliament. Interim Report. Committee on Women's Rights and Gender Equality. 2017. P. 166. URL: <https://cutt.ly/raagaYn> (дата звернення: 15.09.2020).
12. Phillips A. Representation and inclusion. *Politics and Gender*. 2012. № 8 (4). P. 512–518. URL: <https://cutt.ly/HfJ3IVv> (дата звернення: 15.09.2020).
13. Rackley E. Women, judging and the judiciary: from difference to diversity. Routledge. New York, 2013. URL: <https://cutt.ly/zfJ3E6z> (дата звернення: 15.09.2020).
14. Women delivering justice: contributions, barriers, pathways : report of IDLO. International Development Law Organization (IDLO). Rome, 2018. P. 52 URL: <https://cutt.ly/xfJ9ggz> (дата звернення: 15.09.2020).

References

1. Buromenskyj, M., Serdiuk, O. (2016). Dobir suddiv vyschoi instantsii: analiz inozemnoho dosvidu. *Visnyk Vyschoi kvalifikatsijnoi komisii suddiv Ukrainy*, 4, 4-48. URL: <https://cutt.ly/7fJAoq7> [in Ukrainian].
2. Moskvych, L.M. (2010). Stanovlennia ta rozvytok sudovykh system. *Visnyk Vyschoi rady iustytysii*, 3, 73-81 [in Ukrainian].
3. Stratehiia hendernoї rивnosti Rady Yevropy na 2018-2023 rr. (2018). Rada Yevropy. URL: <https://cutt.ly/YfJ2vlj> [in Ukrainian].
4. Fulej, T.I. (2016). Henderna rивnist pry zdijsnenni pravosuddia: Vyd. 2-he, vypr. Kyiv: VAITE [in Ukrainian].
5. Fulej, T.I. (2015). Gendernyj sklad suddivs'okoho korpusu Ukrainy. *Visnyk Verkhovnoho sudu Ukrainy*, 4, 41–47 [in Ukrainian].
6. Cahillane, L. (2016). Judicial Diversity in Ireland. University of Limerick Institutional Repository. URL: <https://core.ac.uk/reader/59358672>.
7. Goodman, C. (2020). Clearing the Bench: Using Mandatory Retirement to Promote Gender Parity in the U.S. and the EU Judiciaries. URL: <https://cutt.ly/ofJHbJZ>.
8. Gibson-Morgan, E. (2015). Gender Equality in the Judiciary in England and France: Making it a living reality. *Université François Rabelais, Tours*, 114–133 URL: <https://cutt.ly/PaSTlrA>.
9. Hunter, R. (2015). More than Just a Different Face? Judicial Diversity and Decision-making. *Oxford University Press. Current Legal Problems*, 68, issue 1, 119–141. URL: <https://cutt.ly/3fJ4eiX>.
10. Malleson, K. (2003). Justifying gender equality on the bench: why difference won't do. *Feminist Legal Studies*, 11 (1), 1-24. URL: <https://cutt.ly/YasdyuN>.
11. Mapping the representation of women and men in legal professions across the EU / European Parliament. Interim Report. Committee on Women's Rights and Gender Equality (2017). URL: <https://cutt.ly/raagaYn>.
12. Phillips, A. (2012). Representation and inclusion. *Politics and Gender*, 8 (4), 512–518. URL: <https://cutt.ly/HfJ3IVv>.
13. Rackley, E. (2013). Women, judging and the judiciary: from difference to diversity. Routledge. New York. URL: <https://cutt.ly/zfJ3E6z>.
14. Women delivering justice: contributions, barriers, pathways: report of IDLO (2018). International Development Law Organization (IDLO). Rome. URL: <https://cutt.ly/xfJ9ggz>.

Orikhovska N. V.

Postgraduate Student of Social and Humanitarian Policy Department, KRI NAPA, Kharkiv

CONCEPTUAL APPROACHES TO STATE POLICY OF INTRODUCTION OF GENDER EQUALITY TO JUDICIAL SYSTEM

A successful introduction of gender policy is one of the factors of implementing democratic reforms. Judicial power is a mandatory component of the mechanism of the state through which it performs its functions. The introduction of the principle of gender equality in the judicial system

of Ukraine will contribute to the awareness of the social context of justice and the need for equal participation of women and men in making important decisions that have a significant impact not only on individuals but also on society as a whole. That is why it is necessary to apply conceptual approaches to the state policy of gender equality in the judicial system, which confirms the relevance of the topic of the article.

Successful implementation of gender policy is possible if it is scientifically sound. There are various conceptual approaches to the state policy of introducing gender equality in the judicial system, in particular:

- the concept of equal opportunities and justice. It takes into account the fact that women and men are equally qualified as judges and that there are no scientific or genetic qualities or characteristics that would justify the dominance of men in decision-making bodies;

- the concept of democratic legitimacy. It stipulates that the composition of the judiciary should reflect the descriptive composition of society. Otherwise, justice will not be achieved and the trial and its outcome will lack legitimacy;

- an approach to the unique contribution of women judges to the judicial activity. It relies on the justification of “gender differences”;

- the utilitarian approach takes into account that women make up half of the population, and have the same skills, intelligence, experience and competencies, as male lawyers. Therefore, modern societies cannot afford to lose the intellectual strength and energy of half the population.

The foreign experience of the EU member states testifies to successful achievement of gender parity in the judicial systems of these countries, the expansion of women’s representation in professional judicial positions due to application of a number of conceptual approaches in practice: anti-discrimination laws, directives and gender equality policy.

In Ukraine, a conceptual approach is used, which contains the principle of equal rights and opportunities for women and men in access to judicial profession and participation in decision-making that affect not only the fate of individuals, but also the state and society as a whole. Sociological research suggests that this is not enough to achieve the desired result – elimination of traditional gender stereotypes, signs of gender discrimination in the professional environment of judges, and gender disparities in the judicial system of Ukraine.

The application of the above conceptual approaches to the state policy of gender equality in the judicial system will help to take into account gender issues in state policy, as well as in strategies and programs of sustainable development related to the judicial system of Ukraine.

Keywords: gender policy, conceptual approaches, principle of gender equality, judicial system, system of public administration.

Надійшла до редколегії 10.09.2020 р.